

Entendre-hi + amb la ciència

¿Erradicar la pobresa augmenta les emissions?

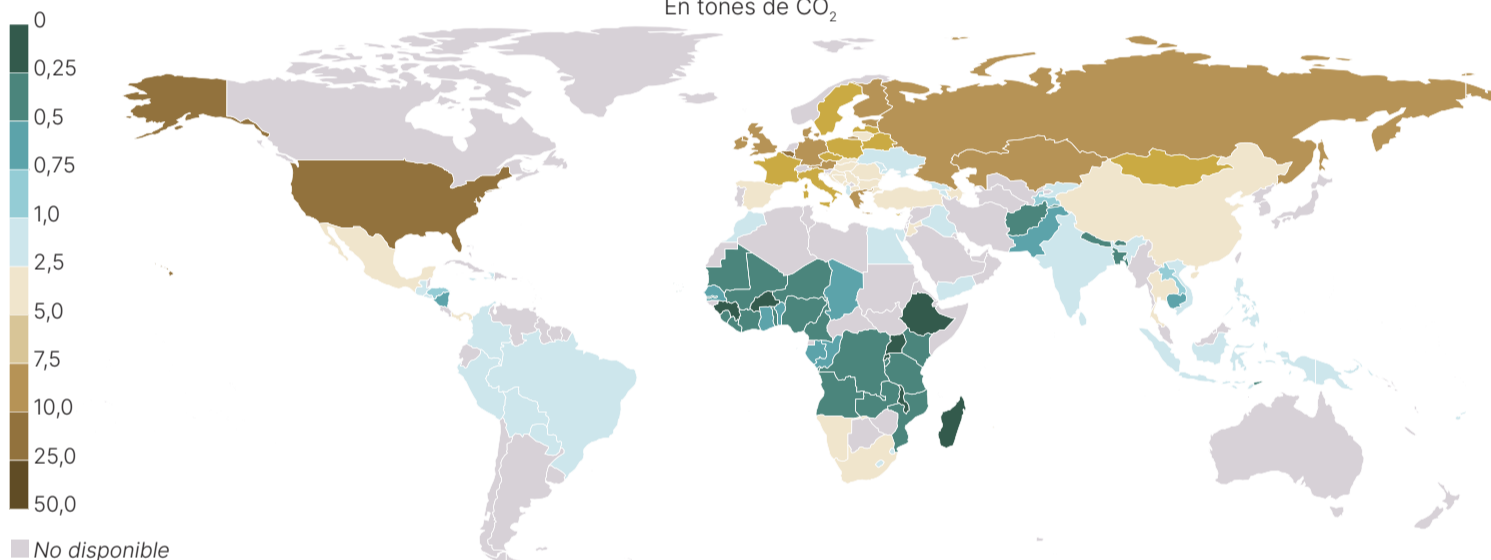
El mantra que afirma que el desenvolupament del sud global empitjoraria el canvi climàtic no s'aguanta. Treure mil milions de persones de la pobresa extrema augmentaria les emissions en menys d'un 1%. La responsabilitat de reduir-les recau gairebé totalment en el nord global.

MICHELE CATANZARO

EMISSIONS DE DIÒXID DE CARBONI

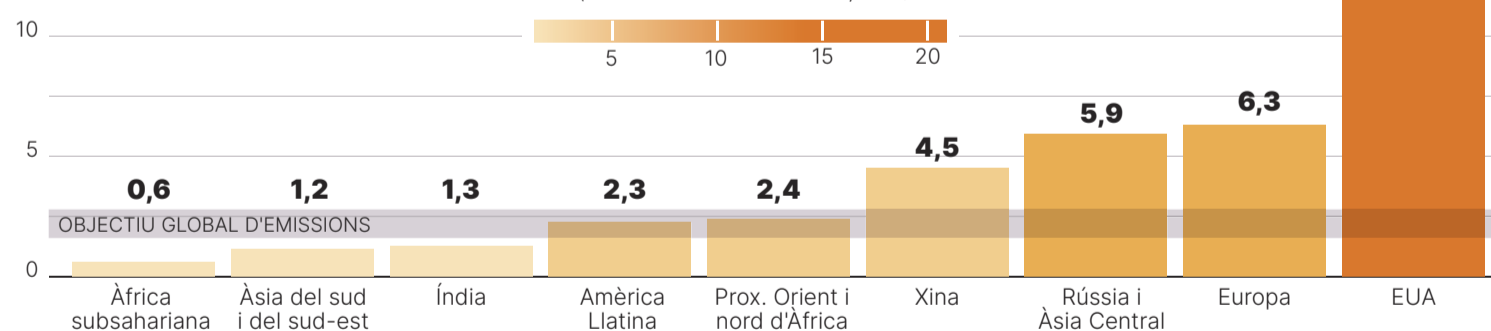
En tones de CO₂

EMISSIONS REGIONALS DE DIÒXID DE CARBONI

En tones de CO₂

El color indica la despesa mitjana de les llars a cada país o regió (milers de dòlars del 2014, PPP)

«Tot esforç de reduir les emissions a Europa i els Estats Units és inútil davant el creixement de la població africana i de les emissions xineses». Variants d'aquesta frase apareixen sovint en tertúlies i articles d'opinió. Però aquesta afirmació no té base. Així ho ha confirmat un estudi publicat a *Nature Sustainability*. El treball posa de manifest que les emissions associades al consum recauen de forma desproporcionada als Estats Units i Europa.

«No hi ha contradicció entre els objectius del desenvolupa-

ment i la mitigació del canvi climàtic. No hi ha arguments per dir que hi ha massa persones al planeta i el problema són els pobres. La realitat és que el problema són les persones d'alts ingressos», afirma Klaus Hubacek, investigador de la Universitat de Groningen i coautor de l'estudi.

El treball conclou que eliminar la pobresa extrema –o sigui, portar aproximadament mil milions de persones per sobre del llindar d'ingressos d'1,90 dòlars al dia– augmentaria les emissions en menys d'un 1%. Complir el primer

objectiu del desenvolupament –o sigui, portar tota la població per sobre dels diferents llindars nacionals de pobresa– augmentaria les emissions un màxim d'un 2,1%. Si es tenen en compte els dos llindars del Banc Mundial (3,20 i 5,50 dòlars al dia), les emissions augmentarien en un 5% i un 18%, respectivament.

Tots aquests escenaris es basen a assumir que no hi hagi cap canvi en paral·lel en les emissions del nord global, que en tot cas continuaria tenint un paper preponderant. Tot i que les emissions

d'alguns països en desenvolupament creïessin molt (podrien arribar a duplicar-se a Madagascar, per exemple), la seva contribució al total continuaria limitada. «Alleujar la pobresa no augmentaria gaire les emissions», conclou Yuli Shan, coautor de l'estudi, també de la Universitat de Groningen.

L'estudi atribueix les emissions a les llars i països que consumeixen productes i serveis, no a aquells que els produeixen. Per exemple, les associades a la producció d'un ordinador comprat a

Espanya s'atribueixen a Espanya, no als països que n'han fabricat les peces.

Atribuir les emissions als territoris productors és el sistema fet servir en les convencions internacionals. No obstant, «això penalitza els països que exporten molt, que solen ser països en desenvolupament», afirma Hubacek.

Per al seu càlcul, els autors exploren una detallada enquesta de consum portada a terme pel Banc Mundial. També utilitzen la taula MRIO (*multi-regional input output*): una gran matriu que permet seguir la cadena de producció de cada producte i calcular-ne l'empremta de carboni.

És possible que els molt pobres i els molt rics emetin més del que revelen les seves compres. Per exemple, els primers poden cremar fusta que recullen sense comprar-la. I els segons poden fer inversions financeres en negocis fòssils. «Probablement estem subestimant, no exagerant, les diferències», observa Hubacek.

L'erradicació de la pobresa se simula traient la població que consumeix sota el llindar de pobresa i emplaçant-la en un nivell immediatament superior. Això no contempla altres canvis paral·lels, com un augment d'emissions de les classes mitjanes. No obstant, «els números presentats semblen coherents i recol·loquen el debat on hauria de ser», observa Olga Alcaraz, investigadora de la Universitat Politècnica de Catalunya, no implicada en el treball.

Desigualtats extremes

El càlcul dona unes desigualtats brutals. Una persona dels EUA emet de mitjana 14,5 tones de CO₂ per any, molt per sobre de la mitjana d'1,6–2,8 necessària per complir els acords de París i mantenir la temperatura sota el llindar dels efectes incontrolables. Al contrari, una persona de l'Àfrica subsahariana n'emeta tan sols 0,6 tones. «Els objectius d'emissions no es poden aplicar per igual a tots els països. S'han de fer polítiques dirigides on es genera el problema, o sigui els països desenvolupats i les poblacions amb alts nivells de consum», comenta Alcaraz. ■

Compartim les preguntes sobre el món on vivim que la ciència pot respondre.

Escaneja el codi QR per escriure'ns.